

Foreningen Indre Kvæningen allmenning

v./styreleder Kai Petter Johansen, Kvæningsbotnveien 1346, 9162 Sørstraumen

Org. Nr. 914410622

Bank.konto.nr.47401504806

Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091, Majorstua, 0301 Oslo

v./saksbehandler Jakob Fjellanger

nve@nve.no/ jfj@nve.no

Innspill til revisjon av konsesjonsvilkår for Kvæningen Kraftverk.

Indre Kvæningen og Kvæningsbotn var før utbyggingen en bygd hvor folk livnærte seg av inntekter fra jordbruk, fiske og skogbruk.

Viser til Tromsø Museum (nyere kulturhistorisk avdeling) rapport om den norske og kvænske befolknings utnyttelse av naturressursene i utbyggingsområdet. Det ble bl.a. konkludert med at kraftutbyggingen hadde medført mindre laks og ørret innerst i fjorden, senket grunnvann og vanskeligere å skaffe kokfisk på grunn av isforholdene. Anleggsveien medførte at fjellvannene på vidda ble lettere tilgjengelig og fisket i fjellvannene økte.

I 1978 utarbeidet Tromsø Museum (etnografisk avdeling) en rapport om bosetting i Kvæningen. Av rapporten fremgår det at det i 1553 var fast bosetting i området og at de levde av hav- og innlandsfiske, jakt, fangst og jordbruk. Rapporten gir en dokumentasjon om den samiske bosetting og brukstradisjon i Kvæningen. Samenes ressursutnytting av området til fedrift, utmarksnæring og reindrift er beskrevet. Fysiske kulturlevninger som fangstanlegg og offerplasser er også kartlagt.

Økt ferskvannstilførsel i sjøen vinterstid som følge av utbyggingene (den siste tillatelsen gitt i 2005), førte som kjent til at fjorden årlig fryser og at isen blir liggende lengre.

De som hadde fiske som næring fikk i 1971 gjennom ekspropriasjonsskjønn godtgjort dårligere havneforhold med naust/sjøbu på Lillestraumen. Området er fortsatt regulert som naustområde, men Statskog SF krever nå leie for at fastboende skal få ha naustene der.

Som følge av isforholdene på fjorden blir det kaldere klima og naturlig nok gir dette ufordelaktige forhold for de som driver jordbruk i området.

Storstilt vern av skogen (Kvæningsbotn verneområde og Navitdalen verneområde i 2008) begrenser og muligheten for å drive skogbruk på en lønnsom måte.

Samlet sett kan vi si at kraftutbyggingen og utilsiktet bruk av gevinsten, har slått negativt ut for primærnæringene og befolkningsutviklingen innenfor Lillestraumen og har gjort det mindre attraktivt å overta gårdsbruk, drive skogbruk eller å etablere fiskeriaktivitet.

Kommunen har nå (26.04.2017) vedtatt å legge ned bygdeskolen som følge av befolkningsnedgangen.

Kommunens langvarige bruk av konsesjonspengene fra Kraftproduksjonen i bygda vår har i hovedsak gått til å bygge opp sentraladministrasjon, opprette kommunale stillinger og sentralisere tilbud og bygge opp kommunesenteret 3,5 mil unna Kraftverket. Lite og ingenting, utenom de negative konsekvensene blir igjen i bygda, pengene brukes ikke for å godtgjøre de negative konsekvensene av utbyggingen.

Vi mener denne bruken har vært utilsiktet sett opp mot konsesjonsvilkårene.

Vi kan lese i konsesjonsvilkårene at Departementet pålegger kommunen å avsette konsesjonspengene på næringsfond som skal gå til næringsutvikling i Kvæningen. Fondets vedtekter skal godkjennes av Departementet/Fylkesmannen.

Pengene avsettes i dag ikke på fond som vilkårene sier, men benyttes til faste tidelinger.

Befolknings og næringsutviklingen i området har vært negativ etter kraftutbyggingen, og som følge av at konsesjonsavgiftene og nevnte skjønns-erstatning(Lillestraumområdet) i realiteten ikke ble tilgodsett oss, men utenbygds folk som ikke har opplevd negative konsekvenser av utbyggingen, tvert imot. Mener vi derfor Departementet bør se på en løsning som sikrer at vilkårene endres slik at kraftpengene blir brukt mer målrettet til å godtgjøre de negative konsekvensene i området i Indre Kvæningen som tiltenkt i opprinnelige vilkår.

Det er viktig for oss som bygd å kunne tilpasse oss best mulig det storsamfunnet påfører oss. Vi tar utgangspunkt i at dette også er viktig for Departementet for å kunne skape fremtidsrettede og bærekraftige metoder å utnytte naturressurser på i Norge, som ikke går på bekostning av tradisjonelt livsgrunnlag og utviklingsmuligheter i kjerneområder for urfolk og minoriteter.

Dette kan gjøres ved å f.eks. sette pengene i et fond som skal styrke primærnæringene, omstilling til annen næring, styrking av bosetningsgrunnlaget og sikring av institusjoner innenfor det geografiske området som er sterkest berørt av de negative konsekvensene ved utbyggingen.

Vi ser frem til å jobbe frem en mer detaljert plan for dette i samarbeid med Departementet.

Hilsen

Foreningen Indre Kvæningen allmenning